

Projektansökan

Strategiskt folkhälsoarbete i Norrbotten

Bakgrund

Sverige har sedan 2003 en nationell folkhälsopolitik där det övergripande målet är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa för hela befolkningen. Politiken utgår från elva målområden där man finner de bestämningsfaktorer som har störst betydelse för den svenska folkhälsan.

Hållbar utveckling är det begrepp som i ett helhetsperspektiv bäst speglar önskan om en framtida livsmiljö av hög kvalitet. Sverige verkar i strategier och program för både ekonomisk, social och ekologisk utveckling. Folkhälsan är en del av hållbar utveckling och människors hälsa har grundläggande betydelse i ett tillväxtperspektiv.

Sveriges alla kommuner och landsting är motorer i det breda lokala och regionala folkhälsoarbetet. Ingenstans kan så många olika folkhälsoområden påverkas som i kommunernas och landstingens vardagliga arbete.

Med detta som bakgrund har Norrbottens läns landsting och Kommunförbundet Norrbotten arbetat fram en gemensam plattform för det folkhälsopolitiska arbetet i Norrbotten. Arbetet har utformats som en strategi som syftar till att dels ge hälsoaspekterna möjlighet att vägas in i beslut på alla nivåer, dels att fungera som inspirationskälla i det konkreta folkhälsoarbetet i Norrbotten. Strategin är antagen av länets samtliga kommuner och av Norrbottens läns landsting.

Vad är ett strategiskt folkhälsoarbete?

Folkhälsoarbete är systematiska och målinriktade hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser för att åstadkomma en god och jämlik hälsa för hela befolkningen. Begreppet innefattar allt från politiska beslut till hälsouppllysning och individuell rådgivning.

En perspektivförskjutning har skett från fristående hälsoinformation och upplysningskampanjer till ett arbete där man anlagt ett strukturellt synsätt och försökt integrera folkhälsan i samhällspolitiken. Att arbeta förebyggande eller hälsofrämjande kräver förutseende. Man måste agera innan någon drabbats av ohälsa. Att arbeta förebyggande innebär också att hjälpa dem som redan drabbats av ohälsa till en så bra livskvalitet som möjligt.

Ytterst handlar folkhälsa om i vilket samhälle vi vill leva. Det finns ett nära samband mellan demokrati, delaktighet, jämlikhet och socialtrygghet å ena sidan och en bra folkhälsa å den andra. Målet för den nya folkhälsopolitiken är att människors hälsa skall ses som ett av de allra mest angelägna, övergripande målen för hela samhällspolitiken.

Syfte

Kommunerna och landstinget i Norrbotten vill gemensamt finna strategiska vägar och metoder för att bygga upp och långsiktigt säkerställa en god folkhälsa i Norrbotten. Det innebär arbete med de bestämningsfaktorer som har en klar påverkan på hälsan. Det gäller såväl samhällseliga insatser som enskilda livsstilsfrågor. Bland de förra kommer framförallt trygga och goda uppväxtillkor samt den psykiska hälsan att prioriteras. Bland de senare innefattas främst förekomsten av övervikt/fetma, tobaksbruk, alkoholvanemönster samt trygg och säker sexualitet för tonåringar och unga vuxna.

Via styrning och uppföljning ska de evidensbaserade metoder som ger förutsättningar för en god livsmiljö och goda livsvillkor främjas.

Mål

Samtliga kommuner har fungerande hälsoråd eller motsvarande samt indikatorer för uppföljning återfinns i kommunala/landstingskommunala styrdokument eller budget. Förekomsten av evidensbaserade metoder för att främja barns och ungdomars hälsa i den ordinarie verksamheten har ökat.

Metod

En resursperson anställs under två år för att bistå kommunerna och landstinget med uppbyggnad av ett hållbart strategisk folkhälsoarbete på lokal nivå. Resurspersonen ska i första hand verka som inspiratör/handledare i detta processinriktade arbete i kommunerna. Detta innebär en nära kontakt med politiker och tjänstemän på kommunledningsnivå, vilket förutsätter en gedigen kompetens inom folkhälsoområdet och en förmåga att förmedla hur ett strategiskt arbete med politiska förtecken bedrivs. Lämplig bakgrund för resurspersonen är utbildning med folkhälsovetenskaplig inriktning eller motsvarande kunskap. Kännedom om primärkommunal verksamhet är en fördel.

Norrbottens folkhälsopolitiska strategi är den grundläggande plattform som visar på riktning och mål för arbetet.

Sammanfattningsvis ingår följande arbete i resurspersonens uppdrag;

- * Ge råd och stöd till kommuner om metoder för styrning och ledning av långsiktigt resultatnriktat folkhälsoarbete.
- * Informera och bistå med evidensbaserade metoder för att främja hälsa, främst bland barn, ungdomar och äldre. I detta ingår också att sprida goda exempel.
- * Bidra till ett gott tvärsektorieellt samarbete mellan landsting och kommuner men också med andra aktörer i länet. I detta ingår även samverkan mellan länsaktörerna inom folkhälsoområdet.
- * Vara ett stöd för uppföljning inom kommunerna och stöd vid uppföljning av länsstrategin.

Projektorganisation

Styrgrupp för projektet utgörs av Norrbottens folkhälsopolitiska råd (NFR) och projektledare blir den anställda resurspersonen. Norrbottens folkhälsopolitiska råd styr och stödjer arbetet. Personen har formellt sin anställning vid Kommunförbundet Norrbotten.

Tidsplan

Projektstart 2009-01-01. Projektslut 2010-12-31. Den totala projekttiden motsvarar två år.

Ekonomi

Projektets totala ekonomi uppgår till 800 000 kr per år. Fördelat enligt följande:

År 1	Resursperson (lön och omkostnader)	700 000 kr
År 1	Medel till NFR:s förfogande för genomförande av NFR:s handlingsplan	100 000 kr
År 2	Resursperson (lön och omkostnader)	700 000 kr
År 2	Medel till NFR:s förfogande för genomförande av NFR:s handlingsplan	100 000 kr
Totalkostnad två år		1 600 000 kr

Kostnaderna delas lika mellan Norrbottens läns landsting och Kommunförbundet Norrbotten.

Utvärdering

Projektet utvärderas efter två år och därefter tas nya beslut om ev fortsättning.

Kontakt/information

Björn Eriksson, Kommunförbundet Norrbotten, tfn 0920-20 54 03
Kerstin Sandberg, Norrbottens läns landsting, tfn 0920-284 180

Strategiskt folkhälsoarbete i Norrbotten - Medfinansiering 1.60 per kommuninvånare. Invånarantal enl SCB 080630.

Kommun	Invånarantal	Finansiering	Summa att betala
Arjeplog	3 096	1,60	4 954
Arvidsjaur	6 742	1,60	10 787
Boden	27 739	1,60	44 382
Gällivare	18 792	1,60	30 067
Haparanda	10 213	1,60	16 341
Jokkmokk	5 357	1,60	8 571
Kalix	17 238	1,60	27 581
Kiruna	23 093	1,60	36 949
Luleå	73 075	1,60	116 920
Pajala	6 496	1,60	10 394
Piteå	40 898	1,60	65 437
Älvsbyn	8 528	1,60	13 645
Överkalix	3 751	1,60	6 002
Övertorneå	5 015	1,60	8 024
Länet	250 033	1,60	400 054